

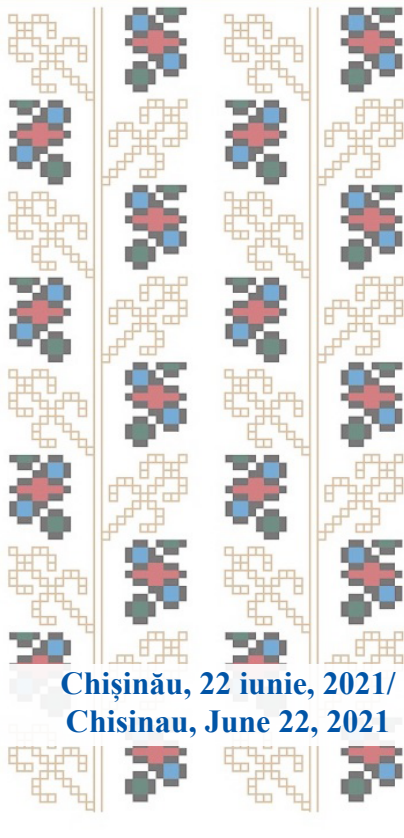
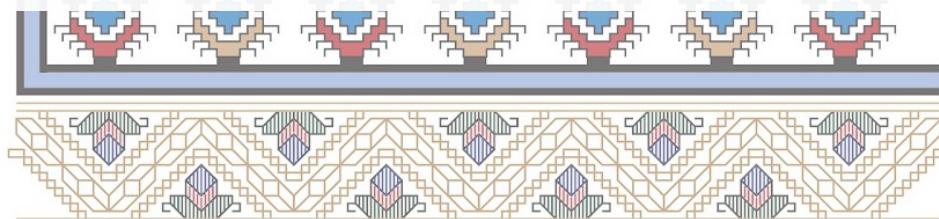
CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ NAȚIONALĂ,
CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
**PORTUL POPULAR – EXPRESIE A ISTORIEI
ȘI CULTURII NEAMULUI**

EDIȚIA I

NATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE,
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION
**FOLK COSTUME - EXPRESSION OF THE HISTORY
AND CULTURE OF THE NATION**

EDITION I

Chișinău, 22 iunie, 2021/
Chisinau, June 22, 2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI, MINISTRY OF EDUCATION,
CULTURII ȘI CERCETĂRII CULTURE AND RESEARCH
INSTITUTUL PATRIMONIULUI INSTITUTE OF CULTURAL
CULTURAL HERITAGE

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ NAȚIONALĂ
CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

NATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE,
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

***PORTUL POPULAR – EXPRESIE
A ISTORIEI ȘI CULTURII NEAMULUI***

**FOLK COSTUME - EXPRESSION
OF THE HISTORY AND CULTURE OF THE NATION**

EDIȚIA I / EDITION I

PROGRAMUL ȘI REZUMATELE COMUNICĂRILOR
PROGRAM AND ABSTRACTS

**Chișinău, 22 iunie, 2021 /
Chisinau, June 22, 2021**

Organizarea conferinței științifice și editarea culegerii de articole a fost posibilă grație susținerii financiare acordate de către Ministerul Culturii, Educației și Cercetării și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare în cadrul proiectului din Programul de Stat (2020–2023):

20.80009.1606.02: „Evoluția tradițiilor și proceselor etnice în Republica Moldova: suport teoretic și aplicativ în promovarea valorilor etnoculturale și coeziunii sociale”

The organization of the scientific conference and the publication of the collection of articles was possible thanks to the financial support provided by the Ministry of Culture, Education and Research and the National Agency for Research and Development within the State Project Program (2020–2023)

20.80009.1606.02: “*Evolution of ethnic traditions and processes in the Republic of Moldova: theoretical and applied support in promoting ethno-cultural values and social cohesion*”

Redactare / Proof-reading:

Raisa Osadci (textele în limba română), Ana Gorea (textele în limba engleză), dr. Tatiana Zaicovschi (textele în limba rusă)

Coperta: Decor de mânăcă. Sursa: le din Basarabia. <http://semne-cusute.blogspot.com>

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Parteneri / Partners:

FACULTATEA DE LITERE, CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAI
MARE, UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, ROMÂNIA/
Faculty of Letters, North University Center, Baia Mare,
Technical University, Cluj-Napoca, Romania

MUZEUL NAȚIONAL DE ETNOGRAFIE ȘI ISTORIE NATURALĂ/
National Museum of Ethnography and Natural History

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN
CHIȘINĂU
“Ion Creangă” State Pedagogical University from Chisinau

INSTITUTE OF ART HISTORY, FOLKLORE AND ETHNOLOGY NAMED
AFTER M. F. RYLSKY OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF
UKRAINE, KIYV, UKRAINE/

Институт искусствоведения, фольклористики и этнологии им. М. Ф.
Рыльского Национальной академии наук Украины, г. Киев, Украина

MUZEUL UNIRII, COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA”, IAȘI,
ROMÂNIA

Museum of Union of Moldova, National Museum
Complex «Moldova», Iasi, Romania

Comitetul științific / Scientific Board:

dr. hab. Victor GHILAȘ, dr. Natalia GRĂDINARU, dr. Adrian DOLGHI,
dr. Tatiana ZAICOVSCHI, Raisa OSADCI, dr. Natalia LAZAR
(România), dr. hab. Gherghina BODA (România), dr. Lyudmyla
PONOMAR (Ucraina)

Comitetul de organizare / Organizing Board

dr. hab. Victor GHILAȘ, dr. Adrian DOLGHI, dr. Natalia GRĂDINARU,
dr. Victor COJUHARI, dr. Natalia LAZAR (România), dr. hab.
Gherghina BODA (România), dr. Maryna OLYNYK (Ucraina)

PROGRAMUL CONFERINȚEI / CONFERENCE PROGRAM

**Marti, 22 iunie 2021 / Tuesday, June 22, 2021
9.30 – 12.30**

ȘEDINȚA PLENARĂ / PLENARY SESSION

Moderatori / Moderators:

Dr. Natalia LAZAR, Raisa OSADCI

Accesați linkul / Access the link:

<https://meet.google.com/uku-omth-pfq>

CUVÂNT DE DESCHIDERE / OPENING SPEECH

Dr. hab. Victor GHILAȘ, președintele Comitetului de organizare,
director al Institutului Patrimoniului Cultural

MESAJE DE SALUT / GREETING MESSAGES

Dr. Doina Virginia IȘFĂNONI, cercetător etnolog, gr. I, istoric și teoretician de artă, Muzeul Național al Satului „D. Gusti” /

Dr. Doina Virginia IȘFĂNONI, researcher-ethnologist, 1st degree, historian and art theoretician, „D. Gusti”/ National Museum of the Village

Dr. Delia SUIOGAN, conf. univ. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Facultatea de Litere /

Dr. Delia SUIOGAN, Associate professor, Cluj-Napoca Technical University, North University Center from Baia Mare, Faculty of Letters

COMUNICĂRI ÎN PLEN COMMUNICATIONS IN PLENARY:

Importanța actualizării informațiilor etnologice despre un element al patrimoniului cultural imaterial din perspectiva strategiilor UNESCO /

The importance of updating ethnological information about an element of intangible cultural heritage from the perspective of UNESCO strategies

Dr. Doina Virginia IȘFĂNONI, Muzeul Național al Satului „D. Gusti”

Portul tradițional – reper identitar și matrice culturală /

Traditional costume – identity landmark and cultural matrix

Dr. Natalia LAZAR, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Facultatea de Litere

A observa imaginea purtătorilor de costum tradițional /

Observe the image of traditional costume wearers

Dr. Varvara Buzilă, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

Vestimentația ca formă de comunicare – ieri și azi /

Clothing as a form of communication - yesterday and today

Dr. Delia SUIOGAN, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Facultatea de Litere

Cămașa tradițională în obiceiurile de naștere /

The traditional shirt in the birth customs

Dr. Natalia GRĂDINARU, Institutul Patrimoniului Cultural

DEMONSTRAȚII DE FILME ETNOGRAFICE / ETHNOGRAPHIC FILM DEMONSTRATIONS

Evoluția cămeșii din Maramureșul istoric /

The evolution of the shirt in the historical Maramureș

Dr. Măriuca NEMEȘ VERDEȘ, Colegiul Național Pedagogic Regele Ferdinand, Sighetu Marmăției

Ornamentul tradițional în formule cinematografice /

The traditional ornament in cinematic formulas

Dr. Dumitru OLĂRESCU, Institutul Patrimoniului Cultural

SECȚIUNEA I / SECTION I:

**PORTUL TRADITIONAL: CARTE DE VIZITĂ ȘI
SURSĂ DE MODELARE ETNOCULTURALĂ /**

**TRADITIONAL COSTUME: BUSINESS CARD AND
SOURCE OF ETHNOCULTURAL MODELING**

Marți, 22 iunie, 2021, 13.00 – 17.00 /

Tuesday, June, 22, 2021, 13.30 – 17.00

Moderatori / Moderators:

Dr. Gherghina BODA, Carolina COTOMAN

Accesați linkul / Access the link:

<https://meet.google.com/yba-ehyj-fcu>

Portul popular din Valea Jiului – expresie a vieții sociale și artistice /

The folk costume from Valea Jiu - an expression of social and artistic life

Dr. Gherghina BODA, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva

Spăcelul codrenesc – sens și evoluție /

The codru blouse – meaning and evolution

Laura Melinda TĂTĂRAN, masterandă Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Facultatea de Litere, Muzeograf la Muzeul Județean Satu Mare

Articolele de vestimentație din foile de zestre ale boierilor din Țara Moldovei în sec. al XVII-lea – începutul sec. al XIX-lea: expresie a portului tradițional sau a influențelor? /

The clothing items in the dowry of the boyars from the Land of Moldova in the XVII century - the beginning of the XIX century: expression of traditional clothing or of influences?

Dr. Alina FELEA, Institutul de Istorie

Valențe estetice ale portului popular. Cămașa tradițională românească /

Aesthetic values of the folk costume. The traditional Romanian shirt
Dr. Ludmila MOISEI, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

Credințe despre haine în mentalitatea tradițională /

Beliefs about clothes in the traditional mentality
Dr. Elena ȘIȘCANU, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

Practici vestimentare de altădată în mediul cultural-artistic național. Observații preliminare /

Former clothing practices in the national cultural and artistic environment. Preliminary remarks
Dr. hab. Victor GHILAȘ, Institutul Patrimoniului Cultural

Portul popular în creația plasticienilor moldoveni în perioada anilor '50 ai secolului XX /

The folk costume in the works of Moldovan plastic artists during the 1950s
Dr. Victoria ROCACIUC, Institutul Patrimoniului Cultural

Vestimentația în cadrul obiceiurilor de înmormântare /

Clothing in funeral customs
Carolina COTOMAN, Institutul Patrimoniului Cultural

Piese vestimentare tradiționale din blană /

Traditional fur garments
Ina ISAC, Institutul Patrimoniului Cultural

**SECȚIUNEA II / SECTION II:
COSTUMUL TRADITIONAL CA PURTĂTOR DE ÎNSEMNE
ETNOCULTURALE: TRECUT ȘI ACTUALITATE/
TRADITIONAL COSTUME AS A BEARER OF ETHNOCULTURAL
MARKINGS: PAST AND PRESENT**

**Mărti, 22 iunie, 2021, 13.00 – 17.00 /
Tuesday, June, 22, 2021, 13.00 – 17.00**

Moderatori / Moderators:
Dr. Violeta TIPĂ, dr. Adrian DOLGHI

Accesați linkul / Access the link:
<https://meet.google.com/uku-omth-pfq>

Reflectarea portului românilor din Basarabia în sursele din Imperiul Rus (1812–1918) /

The reflection of the Romanians' clothing in Bessarabia in the sources from the Russian Empire (1812-1918)

Dr. Adrian DOLGHI, Institutul Patrimoniului Cultural

**Vestimentația mirilor din RSS Moldovenească (anii 1950–1980):
între tradiție și modernizare**

The garments of the bride and groom in the Moldovan SSR (1950–1980): between tradition and modernization

Dr. Lidia PRISAC, Institutul Patrimoniului Cultural

Costumul tradițional din Republica Moldova: aspecte structurale /

Traditional costume in the Republic of Moldova: structural aspects

Raisa OSADCI, Institutul Patrimoniului Cultural

Tradiții de cromatică și grafemică dezvoltate în ornamentul produselor de inspirație tradițională

Chromatic and graphemic traditions developed in the ornament of folk items

Dr. Svetlana CANGAS, Alina TOCARCIUC, Elena FLOREA, Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Tendențe de valorificare a motivelor ornamentale basarabene în vestimentația actuală /

Trends in making use of Bessarabian ornamental motifs in current clothing

Alina TOCARCIUC, Elena FLOREA, dr. Svetlana CANGAȘ, Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Valorificarea tehnicii de croșetare tradițională în accesoriile moderne /

Utilization of the traditional crochet technique in modern accessories

Elena FLOREA-BURDUJA, Alina TOCARCIUC, dr. Svetlana CANGAȘ, Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Ștergarele tradiționale – valențe codificate /

Traditional towels-concealed valences

Dr. Viorica CAZAC, dr. Jana CÎRJA, Elena URȘU, Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Portul tradițional: conturare a identității personajelor în teatrul de păpuși /

Traditional clothing: shaping the identity of the characters in the puppet theater

Dr. Violeta TIPA, Institutul Patrimoniului Cultural

Păpușa „Țiganca” – simbol al percepției romantice a romilor în perioada sovietică /

The “Gypsy” doll as a symbol of the romantic perception of the Roma in the Soviet period

Dr. Svetlana PROCOP, Institutul Patrimoniului Cultural

**SECȚIUNEA III / SECTION III:
COSTUMUL TRADIȚIONAL CA REFLEXIE A ISTORIEI ETNICE ȘI
FACTOR DE IMPACT IDENTITAR/
НАРОДНЫЙ КОСТЮМ КАК ОТРАЖЕНИЕ ЭТНИЧЕСКОЙ
ИСТОРИИ И ФАКТОР СОХРАНЕНИЯ ИДЕНТИЧНОСТИ**

**Martți, 22 iunie, 2021, 13.00 – 17.00 /
Tuesday, June, 22, 2021, 13.00 – 17.00**

Moderatori / Moderators:

Dr. Tatiana ZAICOVSCHI, dr. Victor COJUHARI

Access the link:

<https://meet.google.com/nsx-ebmm-way>

Украинская народная одежда: от проникновения в городскую культуру в середине XIX в. до развития глобализованной традиции в начале XXI в. /

Ukrainian folk clothes: from penetration into urban culture in the middle of the XIX century, before the development of a globalized tradition at the beginning of the XXI century

Марина ОЛИЙНЫК, к.и.н., Институт искусствоведения, фольклористики и этнологии им. М.Ф. Рылского НАН Украины

Знаковые аспекты традиционной одежды украинцев (по материалам издания «Этнографический образ современной Украины») /

Significant aspects of traditional clothes of Ukrainians (based on materials from the publication „Ethnographic Image of Modern Ukraine”)

Людмила ПОНОМАР, к. и. н., Институт искусствоведения, фольклористики и этнологии им. М. Рылского Национальной академии наук Украины

Народный костюм украинцев Молдовы в работах исследователей XIX – начала XXI в. /

Folk costume of the Ukrainians from Moldova in the works of researchers of the XIX - early XXI centuries

Dr. Victor COJUHARI, Institutul Patrimoniului Cultural

Особенности одежды застенковой шляхты Северо-Восточной Житомирщины конца XIX – начала XX в. (по материалам села Бехи) /

Features of the clothes of the gentry of the North-Eastern Zhytomyr region of the late 19th - early 20th centuries (based on materials from the village of Bekhi)

Николай БЕХ, н.с. Института искусствоведения, фольклористики и этнологии им. М. Ф. Рылского Национальной академии наук Украины

Проблемы при подготовке и реализации временной выставки «По одежке встречают...» в РЭМОН «Этыр» – Габрово /

Problems in the preparation and implementation of the temporary exhibition „They are met according to clothes ...” in REMON „Etar” - Gabrovo

Румяна ДЕНЧЕВА, Региональный этнографический музей под открытым небом „Этыр” – г. Габрово, Республика Болгария

Costumul tradițional femeiesc la lipovenii din Republica Moldova /

The traditional feminine costume of the Lipovans from the Republic of Moldova

Dr. Tatiana ZAICOVSCHI, Institutul Patrimoniului Cultural

Elemente ale costumului bărbătesc tradițional rus în fotografiile din an. 1898, de P. M. Kondratsky, „Vederile Chișinăului și a împrejurimilor sale” /

Elements of the traditional Russian male costume in the photos of the year 1898, by P. M. Kondratsky, „Views of Chisinau and its surroundings”

Irina IJBOLDINA, Institutul Patrimoniului Cultural

Костюм болгар Молдовы как социокод их истории и культуры /

The costume of the Bulgarians of Moldova as a sociocode of their history and culture

Emilia BANCOVA, drd. Universitatea de Stat din Moldova

Cultura tradițională găgăuză ca sursă de formare a markerilor etnici /

Gagauz traditional culture as a source of forming ethnic markers

Dr. Diana NICOGLIO, Institutul Patrimoniului Cultural

